

UZASADNIENIE

Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 11, poz. 65 i Nr 97, poz. 799) określa ramy prawne stosowania na polskim rynku mleka i przetworów mlecznych systemu kwotowania produkcji mleka oraz mechanizmów interwencyjnych. W ustawie są określone prawa i obowiązki organów Agencji Rynku Rolnego, podmiotów skupujących oraz producentów mleka w powyższym zakresie.

Przepisy ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych wdrażają przepisy Unii Europejskiej w zakresie organizacji rynku mleka, w tym między innymi postanowienia rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 z dnia 29 września 2003 r. ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych. Powyższe rozporządzenie w październiku 2007 r. zostało uchylone na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku). W zakresie rynku mleka i przetworów mlecznych powołane rozporządzenie w 2008 r. zostało zmienione dwukrotnie. Ponadto w grudniu 2008 r. zakończył się przegląd Wspólnej Polityki Rolnej, w ramach którego przyjęto szereg zmian legislacyjnych w ww. rozporządzeniu Rady (WE) nr 1234/2007. Zmiany rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 zostały wprowadzone na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 72/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. w sprawie zmian we wspólnej polityce rolnej przez zmianę rozporządzeń (WE) nr 247/2006, (WE) nr 320/2006, (WE) nr 1405/2006, (WE) nr 1234/2007, (WE) nr 3/2008 oraz (WE) nr 479/2008 i uchylającego rozporządzenia (EWG) nr 1883/78, (EWG) nr 1254/89, (EWG) nr 2247/89, (EWG) nr 2055/93, (WE) nr 1868/94, (WE) nr 2596/97, (WE) nr 1182/2005 i (WE) nr 315/2007.

W związku z tym faktem niezbędne jest dokonanie stosownych zmian w przepisach ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych, tak aby w przepisach krajowych nie miała miejsca niezgodność z prawem UE. Ponadto w projekcie proponuje się zmiany doprecyzowujące obecnie obowiązujące przepisy, mające na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych w stosowaniu prawa.

Najważniejsze zmiany, jakie proponuje się w nowelizacji ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych to:

1. Zmiana terminologii – dotychczasowe pojęcia „krajowa ilość referencyjna” i „indywidualna ilość referencyjna” zostały zastąpione pojęciami „kwota krajowa” i „kwota indywidualna” – zmiana wynika z wprowadzenia nowej nomenklatury pojęciowej w zakresie kwotowania produkcji mleka na mocy rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków rolnych oraz przepisy szczegółowe dotyczące niektórych produktów rolnych (rozporządzenie o jednolitej wspólnej organizacji rynku).
2. Dostosowanie zakresu zadań realizowanych przez Agencję Rynku Rolnego na rynku mleka i przetworów mlecznych do zmienionych przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w tym zakresie (zmiana art. 42, art. 43, art. 45, art. 45a, uchylenie art. 44, art. 47, art. 48) – w ramach nowelizacji uchyla się przepisy dotyczące realizacji przez Agencję Rynku Rolnego następujących mechanizmów: dopłaty do prywatnego przechowywania serów i odtłuszczonego mleka w proszku, dopłaty do przetwórstwa masła, masła skoncentrowanego i śmietanki, dopłaty do masła skoncentrowanego przeznaczonego do bezpośredniej konsumpcji, dopłaty do zakupu masła przez organizacje nieuzyskujące dochodów z prowadzonej działalności.
3. Zmiana brzmienia załącznika ustawy zawierającego wykaz przepisów Unii Europejskiej w zakresie organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych – zmiana polega na aktualizacji załącznika, tj. wskazaniu obecnie obowiązujących przepisów UE w zakresie organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych.
4. Dostosowanie przepisów ustawy zawierających odwołania do załącznika – konsekwencja wprowadzenia zmian w załączniku: zmiany art. 22a ust. 1, art. 31 ust. 1, art. 36 ust. 4, art. 43, art. 45, art. 45a, art. 46 ust. 4.
5. Określenie terminu, w jakim Agencja Rynku Rolnego będzie zobowiązana do wydania decyzji w sprawie przyznania kwot indywidualnych z krajowej rezerwy – zgodnie z obowiązującymi przepisami wnioski o przyznanie kwoty z krajowej rezerwy są składane w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 31 lipca danego roku kwotowego. Jednocześnie wysokość krajowej rezerwy dostępnej do rozdysponowania w danym roku kwotowym jest określana po dokonaniu przez Agencję Rynku Rolnego rozliczenia wykorzystania kwot indywidualnych w poprzednim roku kwotowym, tj. do końca sierpnia danego roku kwotowego. Ponadto po ustaleniu na podstawie złożonych wniosków zapotrzebowania na kwoty indywidualne z krajowej rezerwy może zaistnieć konieczność ustalenia

współczynnika przydziału, który jest określany w drodze rozporządzenia przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Decyzje w sprawie przyznania kwot z krajowej rezerwy mogą zatem być wydane dopiero po ustaleniu wysokości krajowej rezerwy oraz ewentualnie po ustaleniu współczynnika przydziału, gdy zapotrzebowanie na kwoty z rezerwy przekracza jej wysokość. W związku z faktem, że Agencja Rynku Rolnego do postępowań w sprawach indywidualnych związanych z kwotowaniem produkcji mleka jest zobowiązana stosować przepisy Kodeksu postępowania administracyjnego – informuje pisemnie wszystkich dostawców, którzy złożyli wnioski o przyznanie kwoty z krajowej rezerwy o niezafatwieniu sprawy w terminie trzydziestu dni, podając przyczyny zwłoki i wskazując nowy termin załatwienia sprawy. Procedura ta wiąże się z koniecznością poniesienia przez Agencję Rynku Rolnego znacznych kosztów finansowych. W związku z tym określono, że decyzje w sprawie przyznania kwot z krajowej rezerwy zostaną wydane po wejściu w życie rozporządzeń w sprawie wysokości rezerwy krajowej i współczynnika przydziału kwot z rezerwy.

6. Zmiana dotycząca sposobu określenia wysokości kwot indywidualnych przyznawanych z krajowej rezerwy (art. 16a ustawy) – zgodnie z dotychczasowymi przepisami wysokość kwoty przyznawanej z krajowej rezerwy stanowi różnicę między wielkością sprzedaży mleka lub przetworów mlecznych w roku kwotowym poprzedzającym rok, w którym jest składany wniosek, i kwoty stanowiącej własność producenta w dniu wydawania decyzji o przyznaniu kwoty z rezerwy. Zmiana tej zasady polega na porównaniu wielkości sprzedaży mleka lub przetworów mlecznych w roku kwotowym poprzedzającym rok, w którym składa się wniosek, z wysokością kwoty indywidualnej stanowiącej własność producenta w dniu 31 marca tego roku kwotowego. Zasada ta umożliwi producentom swobodny zakup kwot indywidualnych w roku kwotowym, w którym jest rozpatrywany wniosek o przyznanie kwoty z krajowej rezerwy, a wysokość kwot indywidualnych zakupionych od innych producentów nie będzie brana pod uwagę przy określaniu wysokości kwoty przyznawanej dostawcy z krajowej rezerwy. Dotychczas obowiązujące przepisy dotyczące zasad określania wysokości kwot indywidualnych przyznawanych z krajowej rezerwy ograniczają w pewnym sensie dokonywanie przez producentów zakupu kwot od innych producentów. W przypadku bowiem gdy producent w danym roku kwotowym, przed rozpatrzeniem wniosku o przyznanie kwoty z rezerwy, dokonał zakupu kwoty od innego producenta, wysokość kwoty przyznawana z rezerwy została pomniejszona o wysokość zakupionej kwoty. Decyzje w sprawie przyznania kwot z krajowej rezerwy są wydawane od listopada/grudnia danego roku kwotowego, a więc

do tego terminu producenci najczęściej rezygnują z powiększenia posiadanych kwot w drodze zakupu kwoty. Jest to z punktu widzenia producenta o tyle niekorzystne, że do momentu wydania decyzji o przyznaniu kwoty z rezerwy krajowej producent nie może stwierdzić, czy i o ile zostanie powiększona jego kwota indywidualna.

7. Wprowadzenie zakazu zbycia lub oddania w używanie kwoty indywidualnej w ciągu dwóch lat od wydania decyzji w sprawie ponownego przyznania kwoty indywidualnej dla producenta, który po utracie statusu producenta zamierza wznowić produkcję (przepis art. 31 ustawy) – przepis ten ma wyeliminować sytuacje, w których producent po okresie utraty statusu producenta wnioskuje o przywrócenie kwoty indywidualnej, uzasadniając ten fakt zamiarem kontynuowania sprzedaży mleka i po przyznaniu kwoty niezwłocznie dokonuje jej zbycia lub oddania w używanie.
8. Uchylenie przepisu dotyczącego zakazu sprzedaży przez podmioty skupujące mleka do innych podmiotów niewpisanych do Rejestru Podmiotów Skupujących Mleko prowadzonego przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego (uchylenie przepisu art. 4 ust. 5 pkt 6 i art. 6 pkt 6 ustawy) – przepisy te nie mają znaczenia dla poprawności funkcjonowania systemu kwot mlecznych – rozliczenie krajowej kwoty mlecznej następuje bowiem na podstawie informacji odnośnie do ilości mleka skupionego bezpośrednio od producentów mleka, nie odnoszą się natomiast w żadnym zakresie do handlu między podmiotami skupującymi. Ponadto przedmiotowe przepisy mogą stanowić naruszenie przepisów prawa wspólnotowego, tj. postanowień art. 29 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), zgodnie z którym ograniczenia ilościowe w wywozie oraz wszelkie środki o skutku równoważnym są zakazane między Państwami Członkowskimi. Zgodnie z orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości do ograniczeń ilościowych w wywozie zakwalifikowane są też środki krajowe, które zmierzają do ograniczenia wywozu i wprowadzenia w ten sposób odmiennego traktowania handlu wewnętrznego w obrębie państwa członkowskiego i handlu w drodze wywozu w taki sposób, aby zapewnić szczególną przewagę produkcji narodowej lub wewnętrznemu rynkowi zainteresowanego, na niekorzyść produkcji lub handlu innych państw członkowskich.
9. Zwolnienie podmiotów skupujących z obowiązku przesyłania do dostawców hurtowych informacji dotyczących wykorzystania kwot indywidualnych, w przypadku gdy dostawca zaprzestaje dostaw mleka do danego podmiotu skupującego (zmiana art. 10 ustawy). Zmiana ma na celu ograniczenie kosztów wysyłki przez podmioty skupujące dostawcom

hurtowym miesięcznych i rocznych informacji o dostawach mleka. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami ustawy podmiot skupujący jest zobowiązany przekazywać dostawcy hurtowemu miesięczne i roczne informacje o dostawach, nawet w przypadku gdy dostawca ten zaprzestał w trakcie danego roku kwotowego dostaw mleka. Od momentu zaprzestania przez dostawcę hurtowego dostaw mleka podmiot skupujący w kolejnych miesiącach roku kwotowego przesyła dostawcy tę samą informację o stopniu wykorzystania kwoty i wysokości zrealizowanych dostaw, co generuje nieuzasadnione koszty dla podmiotu skupującego.

10. Wprowadzenie nowych zasad udzielania dopłaty krajowej do dostarczania mleka do szkół podstawowych (art. 46 ustawy) – w związku z dużym zainteresowaniem programem dopłat do spożycia mleka w szkołach i ograniczoną pulą środków budżetowych, jaka może być przeznaczona na realizację wypłat dopłaty krajowej do spożycia mleka w szkołach podstawowych, w projekcie ustawy zaproponowano nowe zasady realizacji tych dopłat. Podmioty zainteresowane uzyskaniem dopłaty krajowej będą zobowiązane do zgłoszenia do Agencji Rynku Rolnego zapotrzebowania na dopłaty wynikającego z wielkości planowanych dostaw mleka do szkół i stawki dopłaty. Na podstawie zgłoszonego zapotrzebowania i puli środków finansowych przewidzianych na wypłatę dopłaty krajowej, dla każdego podmiotu skupującego zostaną określone limity środków finansowych. Obecnie obowiązujące przepisy i procedura wypłat dopłaty krajowej nie pozwala na zastosowanie takiego rozwiązania i doprowadza, zwłaszcza pod koniec danego roku kalendarzowego, do sytuacji, w której Agencja Rynku Rolnego, pomimo wyczerpania przewidzianej na dany rok budżetowy puli środków budżetowych, jest zobowiązana, na podstawie złożonych wniosków, wypłacić dopłatę krajową. W projekcie ustawy zaproponowano wprowadzenie przepisów przejściowych dla roku szkolnego 2010/2011 w zakresie:

- terminu, w jakim Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, maksymalne ceny mleka i przetworów mlecznych dostarczanych do szkół w ramach programu dopłat do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych w roku szkolnym 2010/2011,
- terminu, w jakim Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, wysokość środków finansowych na wypłatę dopłaty krajowej w roku szkolnym 2010/2011,
- terminu złożenia wniosku o wydanie decyzji w sprawie przyznania limitu środków na wypłatę dopłaty krajowej w roku szkolnym 2010/2011,

- terminu wydania przez dyrektorów oddziałów terenowych Agencji Rynku Rolnego decyzji w sprawie przyznania limitu środków na wypłatę dopłaty krajowej w roku szkolnym 2010/2011 .

Na mocy zaproponowanych przepisów przejściowych powyższe terminy zostały przedłużone w stosunku do tych, które będą obowiązywały począwszy od roku szkolnego 2011/2012 z uwagi na konieczność ich dostosowania do przewidywanego terminu wejścia w życie projektowanej ustawy.

11. Zmiany doprecyzowujące obecnie obowiązujące przepisy, mają na celu usunięcie wątpliwości interpretacyjnych w stosowaniu prawa:

- art. 15 – określenie terminu, w którym może nastąpić zrzeczenie się prawa do kwoty indywidualnej, w przypadku gdy producent, który w okresie 2 lat od dnia wydania decyzji w sprawie przyznawania kwoty z rezerwy wnioskuje o zatwierdzenie umowy zbycia lub oddania w używanie kwoty indywidualnej – przepisy obecnie obowiązującej ustawy określają, że w okresie 2 lat od dnia wydania decyzji w sprawie przyznania kwoty z rezerwy krajowej dostawca nie może dokonać zbycia oraz oddać w używanie części lub całości kwoty indywidualnej, chyba że zrzeknie się praw do kwoty otrzymanej z krajowej rezerwy; dotychczasowe przepisy ustawy nie określały, w jakim terminie może nastąpić przedmiotowe zrzeczenie się praw do kwoty indywidualnej,
- zmiana art. 24:
  - a) wprowadzono instytucję zrzeczenia się prawa do kwoty indywidualnej otrzymanej z krajowej rezerwy, która znosi zakaz dokonania konwersji kwoty indywidualnej w okresie 2 lat od otrzymania kwoty z krajowej rezerwy,
  - b) zmieniono termin, od którego oblicza się okres, w którym nie można dokonywać konwersji kwoty indywidualnej w przypadku otrzymania kwoty z krajowej rezerwy; w obowiązujących przepisach zakaz dokonywania konwersji obejmował okres 2 lat od dnia, w którym decyzja w sprawie przyznania kwoty z rezerwy stała się ostateczna, zgodnie z propozycją zakaz będzie obejmował 2 lata od dnia wydania decyzji w sprawie przyznania kwoty z rezerwy,
  - c) w ramach zakazu konwertowania kwot w okresie dwóch lat po otrzymaniu kwoty z krajowej rezerwy wprowadzono rozróżnienie między kwotą hurtową a kwotą bezpośrednią tak, aby w przypadku otrzymania kwoty z rezerwy hurtowej zakaz konwertowania nie dotyczył kwoty sprzedaży bezpośredniej i odwrotnie,

- d) określono, że w przypadku niedopełnienia zakazu konwersji kwoty indywidualnej dyrektor oddziału terenowego Agencji wydaje decyzję o odmowie dokonania konwersji oraz wprowadzono tryb odwoławczy od takiej decyzji – dotychczasowe przepisy nie zawierały takiej instytucji,
- zmiana art. 27 – dostosowanie przepisów ustawy w zakresie dziedziczenia prawa do kwoty indywidualnej do zmian ustawy z dnia 14 lutego 1991 r. – Prawo o notariacie (Dz. U. z 2008 r. Nr 189, poz. 1158, z późn. zm.), zgodnie z którymi wprowadzono możliwość notarialnego poświadczenia dziedziczenia przez sporządzenie przez notariusza aktu poświadczenia dziedziczenia. Dotychczas potwierdzenie dziedziczenia mogło nastąpić jedynie w drodze wydania przez sąd postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku,
  - zmiana art. 31 ust. 6 – zmiana dotyczy terminu, w jakim producent może złożyć wniosek o przywrócenie kwoty indywidualnej, która została cofnięta temu producentowi i przekazana do krajowej rezerwy w związku z utratą przez niego statusu producenta; zgodnie z obowiązującymi przepisami producent ma prawo złożyć ww. wniosek najpóźniej do dnia 31 grudnia drugiego roku kwotowego, następującego po roku, w którym przestał spełniać status producenta; zgodnie z proponowaną zmianą będzie to termin 31 grudnia drugiego roku kwotowego, następującego po roku, w którym została wydana decyzja o cofnięciu kwoty – zmiana jest zgodna z art. 72 rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007, potwierdzeniem utraty statusu producenta jest wydanie przez dyrektora oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego decyzji w sprawie cofnięcia kwoty indywidualnej i przekazania jej do krajowej rezerwy, dlatego też odesłanie w przedmiotowym przepisie do momentu wydania decyzji jest uzasadnione,
  - zmiana art. 34 – korekta błędnego odesłania w obowiązujących przepisach ustawy w zakresie terminu, w jakim podmioty skupujące przesyłają informacje dostawcom hurtowym,
  - zmiana art. 49 – wprowadzenie przepisu umożliwiającego Agencji Rynku Rolnego objęcie kontrolą producentów mleka, którzy nie posiadają kwot mlecznych i wprowadzają do obrotu mleko lub przetwory mleczne – zmiana wynika z konieczności uwzględnienia zaleceń Komisji Europejskiej, będących wynikiem prowadzonego przez Komisję Europejską w 2007 r. postępowania wyjaśniającego dotyczącego systemu kwot mlecznych. Zgodnie z zaleceniem Komisji producenci

- mleka, niezależnie od tego czy posiadają kwotę indywidualną, czy jej nie posiadają powinni zostać objęci analizą ryzyka w celu potwierdzenia, iż każda dostawa mleka lub przetworów mlecznych została uwzględniona w rozliczeniu kwoty krajowej,
- dodanie art. 54ha, zmiana art. 54j i art. 54k – wprowadzenie kary pieniężnej dla producentów mleka, którzy nie posiadają kwot mlecznych i wprowadzają do obrotu mleko lub przetwory mleczne oraz utrudniają lub uniemożliwiają przeprowadzenie przez Agencję Rynku Rolnego kontroli – przepis ten jest konsekwencją uwzględnienia w kontroli prowadzonej w ramach systemu kwot mlecznych przez Agencję Rynku Rolnego, producentów nieposiadających kwot mlecznych,
  - zmiana art. 54o – określono termin dla płatności kar pieniężnych za nieprzestrzeganie przepisów ustawy – dotychczasowe przepisy nie wskazywały, w jakim terminie należy uiszczać przedmiotowe kary, a jednocześnie określały, że od nieuiszczonych w terminie kar pobiera się odsetki – w związku z tym przepis wymagał doprecyzowania; zgodnie z propozycją kary będą płatne w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja w sprawie wymierzenia kary pieniężnej stała się ostateczna,
  - zmiana art. 55 – biorąc pod uwagę doświadczenia Agencji Rynku Rolnego oraz wytyczne zawarte w przepisach UE określono dodatkowe sytuacje, w jakich dyrektor oddziału terenowego Agencji może odstąpić od wymierzenia kary pieniężnej za nieprzestrzeganie przepisów ustawy – będą to działania siły wyższej lub ustalenie przez dyrektora oddziału terenowego Agencji, że nieprawidłowość nie została popełniona z przyczyn leżących po stronie producenta mleka, dostawcy hurtowego, dostawcy bezpośredniego lub podmiotu skupującego lub że nieprawidłowość jest nieznaczną w odniesieniu do wielkości posiadanej kwoty indywidualnej lub że nie wpływa na mechanizm kwotowania produkcji mleka, w tym na skuteczność przeprowadzonej kontroli lub czynności sprawdzających. Zaproponowane w omawianym projekcie ustawy zmiany art. 55 (art. 1 pkt 30 projektu) dotyczące określenia rodzaju przesłanek stanowiących podstawę do odstąpienia przez dyrektora oddziału terenowego Agencji Rynku Rolnego od wymierzenia kar pieniężnych, o których mowa w ustawie, stanowią transpozycję przepisów rozporządzenia Komisji (WE) nr 595/2004 z dnia 30 marca 2004 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1788/2003 ustanawiającego opłatę wyrównawczą w sektorze mleka i przetworów mlecznych. Przepisy te przewidują, że kary pieniężne nie są wymierzone po stwierdzeniu przez odpowiedni organ państwa

członkowskiego działania siły wyższej lub ustaleniu, że nieprawidłowość nie została popełniona rozmyślnie lub w wyniku poważnego zaniedbania lub, w przypadku gdy nieprawidłowość jest nieznaczna, w odniesieniu do funkcjonowania systemu lub skuteczności kontroli. Biorąc pod uwagę fakt, że w polskim systemie prawnym rozstrzygnięcie o winie jest właściwe dla postępowania karnego, przesłanki odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej określone w przepisach wspólnotowych (umyślność, poważne zaniedbanie) zostały zmodyfikowane w projektowanym przepisie art. 55 w taki sposób, aby mogły zostać ocenione i zastosowane przez organ administracyjny, jakim jest dyrektor oddziału terenowego Agencji w trybie postępowania przewidzianego w projekcie ustawy, tj. w trybie postępowania administracyjnego.

Kary pieniężne przewidziane w rozdziale 6 ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych dotyczą bezpośrednio systemu kwotowania produkcji mleka i skuteczności kontroli przeprowadzanej w ramach jego funkcjonowania. Część kar pieniężnych ustalonych w dotychczas obowiązujących przepisach ww. ustawy nie jest określona wprost w przepisach UE, jednakże ich zastosowanie wynikało z obowiązku podjęcia przez państwo członkowskie UE wszelkich niezbędnych środków w celu prawidłowego stosowania rozporządzenia Komisji (WE) nr 595/2004, niezbędnych do właściwego naliczania ewentualnej opłaty z tytułu nadwyżek dostaw mleka. W związku z tym, w projekcie ustawy o zmianie ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych zaproponowano, aby również w przypadku tych kar podstawą do odstąpienia od ich wymierzenia były ww. przesłanki określone w przepisach UE.

Ponadto w celu wyeliminowania wątpliwości dodano przepis określający, że do kar pieniężnych jako niepodatkowych należności budżetu państwa mają zastosowanie przepisy działu III Ordynacji podatkowej.

Ponadto w projekcie zaproponowano uchylenie przepisów art. 23a – 23f dotyczących mechanizmu przyznawania rekompensat za zaprzestanie produkcji i sprzedaży mleka i przekazanie kwoty indywidualnej do rezerwy krajowej – z uwagi na brak środków budżetowych na realizację mechanizmu, zgodnie z zaleceniem Ministra Finansów proponuje się uchylić przepisy ustawy w tym zakresie począwszy od przyszłego roku kwotowego, tj. 2010/2011. W związku z faktem, iż w dotychczas obowiązujących przepisach warunkiem uzyskania ww. rekompensaty jest zobowiązanie się producenta do spełnienia w okresie trzech lat określonych warunków, m.in. do utrzymania w gospodarstwie bydła, owiec lub kóz,

w przepisach przejściowych ustawy zaproponowano przepisy umożliwiające przeprowadzenie przez Agencję Rynku Rolnego czynności sprawdzających w gospodarstwach dostawców, którzy uzyskali rekompensatę, wskazując jednocześnie dotychczasowe przepisy jako właściwe do zwrotu rekompensaty w przypadku stwierdzenia przez Agencję nieprawidłowości w powyższym zakresie. Konsekwencją uchylecia przepisów dotyczących przyznawania rekompensat jest również zmiana art. 33 ust. 1a nowelizowanej ustawy oraz zamieszczenie art. 4 w projektowanej ustawie.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597) i w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji.

W art. 3 projektowanej ustawy zaproponowano, aby do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem 1 kwietnia 2010 r. dotyczących przyznania kwoty indywidualnej z krajowej rezerwy kwoty krajowej, były stosowane przepisy dotychczasowe. Termin ten ma szczególne znaczenie w kontekście zmienionych zasad przyznawania dodatkowych kwot indywidualnych z rezerwy krajowej. Z uwagi na fakt, że wnioski o przyznanie kwot z rezerwy krajowej są składane w terminie od dnia 1 kwietnia danego roku kwotowego, od tego terminu powinny obowiązywać zmienione przepisy dotyczące nowego sposobu określania wielkości kwoty indywidualnej przysługującej dostawcy z rezerwy krajowej.

Ponadto w projektowanej ustawie w art. 7 utrzymano w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie upoważnień, których brzmienie zmieniono niniejszym projektem ustawy. W art. 8 utrzymano w mocy, do dnia 31 sierpnia 2010 r., przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 42a ustawy. Określenie takiego terminu wynika z faktu, że od dnia 1 września 2010 r. rozpoczyna się rok szkolny 2010/2011 oraz z ww. dniem zacząną obowiązywać, na nowy rok szkolny, przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 42a ustawy w projektowanym brzmieniu.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337), projekt niniejszej ustawy został umieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa

Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie określonym w art. 7 powołanej ustawy.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy został ujęty w programie prac rządu na I półrocze 2010 r.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Ustawa będzie oddziaływać na dostawców mleka lub przetworów mlecznych. W projekcie ustawy proponuje się zmianę zasad określenia wysokości kwot indywidualnych przyznawanych z krajowej rezerwy – kwoty zakupione przez producentów w roku kwotowym, w którym jest rozpatrywany wniosek o przyznanie kwoty indywidualnej z krajowej rezerwy nie będą, tak jak dotychczas, brane pod uwagę, co pozwoli na większą swobodę w podejmowaniu przez producentów decyzji dotyczących powiększania posiadanych kwot w drodze ich zakupu od innych producentów. W dotychczas obowiązujących przepisach ustawy, w przypadku producentów przekraczających kwoty indywidualne, wysokość krajowej rezerwy, jaka może zostać przyznana z krajowej rezerwy jest pomniejszana o kwotę indywidualną, która zostanie zakupiona przez producenta przed wydaniem decyzji w sprawie przyznania kwoty z rezerwy. Zmiana tej zasady ułatwi producentom powiększanie kwot indywidualnych, co w konsekwencji będzie miało wpływ na przyspieszenie restrukturyzacji produkcji mleka.

Przepisy ustawy będą również oddziaływać na producentów mleka, którzy wprowadzają do obrotu mleko lub przetwory mleczne, nie posiadając indywidualnej kwoty mlecznej. Producenci ci będą uwzględniani w planie kontroli dotyczącym systemu kwot mlecznych i za wprowadzanie mleka lub przetworów mlecznych do obrotu lub utrudnianie lub uniemożliwianie przeprowadzenia kontroli ponosili sankcje w postaci kar pieniężnych.

Ponadto wpływ na producentów mleka będą miały również przepisy dotyczące uchylenia mechanizmu rekompensat za zrzeczenie się prawa do kwoty indywidualnej i przekazanie jej do rezerwy krajowej. Z mechanizmu tego w roku kwotowym 2008/2009 skorzystało ponad 7.300 producentów mleka a do rezerwy krajowej trafiło z tego tytułu ponad 51 tys. ton kwoty. W roku kwotowym 2009/2010 na wykup kwot mlecznych Agencja Rynku Rolnego wypłaciła kwotę ok. 50 265 zł. Z mechanizmu skorzystało 114 dostawców. Z uwagi na brak środków budżetowych na realizację mechanizmu począwszy od roku kwotowego 2010/2011 mechanizm nie będzie realizowany. Biorąc pod uwagę obowiązującą stawkę rekompensaty oraz zakładając podobne zainteresowanie mechanizmem wykupu kwot mlecznych zniesienie mechanizmu spowoduje oszczędności budżetowe na poziomie ok. 50 tys. zł.

Przepisy wpływające na Agencję Rynku Rolnego dotyczą przede wszystkim wprowadzenia terminów wydania decyzji w sprawie przyznania kwot indywidualnych przyznawanych z krajowej rezerwy. W projekcie określono, że w terminie jednego miesiąca od dnia wydania przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozporządzenia w sprawie określenia krajowej rezerwy kwoty krajowej i ewentualnie rozporządzenia w sprawie współczynnika przydziału kwot z rezerwy krajowej, zostaną wydane decyzje w sprawie przyznania kwot indywidualnych z krajowej rezerwy.

2. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Wejście w życie ustawy pozwoli na ograniczenie wydatków ponoszonych przez Agencję Rynku Rolnego na prowadzenie korespondencji z dostawcami mleka lub przetworów mlecznych w sprawie przyznania kwot indywidualnych z krajowej rezerwy – zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy Agencja Rynku Rolnego jest zobowiązana poinformować dostawców, którzy złożyli wnioski o przyznanie kwoty z krajowej rezerwy, o braku możliwości rozpatrzenia wniosków w terminie trzydziestu dni od dnia ich otrzymania przez Agencję. Wnioski o przyznanie kwoty z krajowej rezerwy mogą być składane w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 31 lipca danego roku kwotowego, natomiast decyzje w sprawie przyznania kwot z rezerwy Agencja Rynku Rolnego wydaje po określeniu wysokości krajowej rezerwy dostępnej do rozdysponowania w danym roku kwotowym i ewentualnie współczynnika przydziału, tj. najwcześniej we wrześniu danego roku kwotowego. Zgodnie z proponowanym projektem ustawy określono termin, w którym Agencja Rynku Rolnego powinna wydać ww. decyzje, to jest po wydaniu przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi rozporządzeń w sprawie określenia wysokości rezerwy i ewentualnie współczynnika przydziału kwot z rezerwy. W związku z tym przyjęcie proponowanej zmiany pozwoli na zaoszczędzenie przez Agencję Rynku Rolnego ok. 300 tys. zł rocznie.

Ponadto planowane zniesienie mechanizmu wykupu indywidualnych kwot mlecznych i ich przekazanie do rezerwy krajowej pozwoli na ograniczenie wydatków przewidzianych na ten cel w budżecie Agencji Rynku Rolnego w kwocie ok. 50 tys. zł, przy założeniu, że zainteresowanie tym mechanizmem ze strony dostawców mleka byłoby porównywalne z rokiem 2009/2010.

Projektowane zmiany przepisów przedmiotowej ustawy, związane z dostosowaniem zakresu działań interwencyjnych realizowanych przez Agencję Rynku Rolnego na rynku mleka i przetworów mlecznych zostały uwzględnione w ustawie budżetowej na rok 2010. W planie finansowym Agencji Rynku Rolnego zakłada się wydatki na mechanizmy interwencyjne, których realizacja jest przewidziana w obowiązujących przepisach UE w tym zakresie, tj. interwencyjny zakup masła i odtuszczonego mleka w proszku, refundacje do wywozu przetworów mlecznych, dopłaty do prywatnego przechowywania masła oraz dopłaty do spożycia mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych. W 2010 r. Agencja Rynku Rolnego na realizację ww. mechanizmów na rynku mleka planuje przeznaczyć 63,1 mln euro (259 mln zł).

Zmiana zasad wypłacania dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych, zaproponowana w projekcie ustawy nie będzie miała wpływu na budżet państwa określony dla 2010 r. Środki finansowe przewidziane w ustawie budżetowej na rok 2010 będą przeznaczone na sfinansowanie dopłaty krajowej do mleka i przetworów mlecznych spożytych w szkołach podstawowych w roku szkolnym 2009/2010, a jej wypłata nastąpi na podstawie obecnie obowiązujących przepisów. Finansowanie dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych na podstawie zasad zaproponowanych w projektowanej ustawie będzie realizowane natomiast począwszy od roku szkolnego 2010/2011. Środki finansowe na wypłatę dopłaty krajowej w roku szkolnym 2010/2011 będą wydatkowane z budżetu krajowego określonego dla 2011 r. Kwota przeznaczana na finansowanie dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych będzie określana corocznie w drodze rozporządzenia Rady Ministrów.

3. Wpływ regulacji na rynek pracy

Wejście w życie ustawy nie wpłynie na rynek pracy.

4. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie ustawy nie wpłynie na rozwój regionalny.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie ustawy nie wpłynie na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych projekt ustawy został przesłany do zaopiniowania przez:

- 1) Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich Związek Rewizyjny,
- 2) Związek Prywatnych Przetwórców Mleka,
- 3) Polską Izbę Mleka,
- 4) Krajowe Stowarzyszenie Mleczarzy,
- 5) Krajową Radę Izb Rolniczych,
- 6) NSZZ RI „Solidarność”,
- 7) Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”,
- 8) Krajowy Związek Rolników, Kółek i Organizacji Rolniczych,
- 9) Federację Branżowych Związków Producentów Rolnych,
- 10) Forum Związków Zawodowych,
- 11) Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka,
- 12) Krajową Izbę Gospodarczą „Przemysł Spożywczy”,
- 13) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych,
- 14) Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność” Komisja Krajowa,
- 15) Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników,
- 16) Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych,
- 17) Związek Zawodowy Rolników Rzeczpospolitej „SOLIDARNI”,
- 18) Związek Zawodowy Rolników „OJCZYŻNA”,
- 19) Krajową Radę Spółdzielczą,
- 20) Związek Pracodawców, Eksporterów i Importerów Produktów Mleczarskich,
- 21) Związek Zawodowy Pracowników Rolnictwa RP,
- 22) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych,

- 23) Federację Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych,
- 24) Konfederację Pracodawców Polskich,
- 25) Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych Lewiatan;
- 26) Związek Rzemiosła Polskiego,
- 27) Business Centre Club,
- 28) Fundację „Mleko dla Szkół, Mleko dla Zdrowia”
- 29) Program Mleko z klasą.

W ramach konsultacji społecznych do projektu ustawy uwagi zostały zgłoszone przez:

1) Krajowy Związek Spółdzielni Mleczarskich – Związek negatywnie zaopiniował uchylenie przepisów art. 4 ust. 5 pkt 6 oraz art. 6 pkt 6 ustawy dotyczących zakazu sprzedaży przez podmiot skupujący mleko do innego podmiotu niewpisanego do rejestru podmiotów skupujących mleko prowadzonego przez Prezesa Agencji Rynku Rolnego. Negatywna uwaga dotycząca tej zmiany została również zgłoszona przez Polską Izbę Mleka. Uwagi nie zostały uwzględnione. W opinii ustawodawcy uchylane przepisy stanowią naruszenie przepisów prawa wspólnotowego, tj. postanowień art. 29 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), zgodnie z którym ograniczenia ilościowe w wywozie oraz wszelkie środki o skutku równoważnym są zakazane między Państwami Członkowskimi. Zgodnie z orzecnictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości do ograniczeń ilościowych w wywozie są też zakwalifikowane środki krajowe, które zmierzają do ograniczenia wywozu i wprowadzenia w ten sposób odmiennego traktowania handlu wewnętrznego w obrębie państwa członkowskiego i handlu w drodze wywozu, w taki sposób, aby zapewnić szczególną przewagę produkcji narodowej lub wewnętrznemu rynkowi zainteresowanego, na niekorzyść produkcji lub handlu innych państw członkowskich. Prowadzenie indywidualnych spraw w zakresie naruszenia dotychczas obowiązujących przepisów w tym zakresie jest utrudnione i wiąże się z koniecznością uwzględnienia nadrzędności prawa wspólnotowego nad prawem krajowym;

2) Fundację „Mleko dla Szkół, Mleko dla Zdrowia” – negatywne uwagi dotyczyły zaproponowanych w projekcie ustawy rozwiązań dotyczących zasad wypłacania dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych, w opinii Fundacji zaproponowane zmiany w zdecydowany sposób ograniczą możliwości picia mleka przez dzieci i młodzież szkolną; ponadto negatywnie odniesiono się do konieczności deklarowania przez dostawców ilości mleka, jaką zamierzają dostarczyć do szkół

podstawowych w roku szkolnym – ilość ta w opinii Fundacji nie będzie mogła zostać określona przed rozpoczęciem roku szkolnego. Negatywne uwagi w tym zakresie zgłosiła również Polska Izba Mleka Uwagi nie mogły zostać przyjęte – dotychczasowe doświadczenia Agencji Rynku Rolnego związane z wypłatą dopłaty krajowej do spożycia mleka i przetworów mlecznych w szkołach podstawowych pokazują, że istnieje konieczność ustalenia takich zasad funkcjonowania tego mechanizmu, który pozwoli na oszacowanie zapotrzebowania na dopłatę krajową jeszcze przed rozpoczęciem danego roku kwotowego oraz porównanie tego zapotrzebowania z dostępną do rozdysponowania pulą środków finansowych przeznaczonych na ten cel. Mechanizm ten nie oznacza ograniczenia dostaw mleka do szkół podstawowych, a jedynie uporządkowanie przepisów. Kwota środków finansowych, jaka zostanie określona na wypłatę dopłaty krajowej będzie podobnie jak dotychczas szacowana na podstawie przewidywanego zapotrzebowania na dopłatę i jednocześnie możliwości budżetowych państwa. Główną zmianą, jaka została zaproponowana jest natomiast możliwość ustalenia dla każdego dostawcy wielkości środków finansowych jaka może zostać wypłacona w danym roku szkolnym;

3) Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych – negatywna uwaga dotyczyła uchylecia przepisów art. 23 a – 23f ustawy, dotyczących wypłacania rekompensaty za zrzeczenie się prawa do indywidualnej kwoty mlecznej i jej przekazanie do rezerwy krajowej. Uwaga nie została uwzględniona. Propozycja zniesienia programu wypłaty rekompensat wynika z ograniczonych możliwości budżetowych państwa i związanej z tym ograniczonej wysokości puli środków finansowych przeznaczonych dla Agencji Rynku Rolnego na realizację mechanizmów krajowych.

04/23rch